

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt twee keer per jaar toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via onderstaande IBAN.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar.

Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen:

donateurs.adm@faunabescherming.nl

Betalingsgegevens:

IBAN: NL72 TRIO 0338 5400 91

t.n.v. De Faunabescherming, Renkum.

Bij betaling vanuit het buitenland gelieve ook te vermelden: BIC: TRIONL2U

Secretariaat

Q. Hoogenboom

info@faunabescherming.nl

06-1601 0305

Postbus 150, 6870 AD Renkum

Penningmeester

G.S.L. Palsma van Voorthuizen

penningmeester@faunabescherming.nl

Bestuur

I.J. van den Abeele, Q. Hoogenboom,

N.K. Koffeman, H.H. Niesen, G.S.L. Palsma-

van Voorthuizen, N.H.M. Putman, E. Ros,

S.H.D. Voss

Redactie

Eric Schoones, Quintijn Hoogenboom,

Jeanco Lapiere Armande

argus@faunabescherming.nl

Fotografie: foto's met copyright De

Faunabescherming tenzij anders vermeld.

Website: faunabescherming.nl

U vindt ons ook op [@faunabescherming](https://twitter.com/faunabescherming) en op [Facebook](https://www.facebook.com/faunabescherming).

Lay-out en druk

Van Berkum Graphic Solutions, Zwaag

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie.

Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het voeren van acties en campagnes tegen de hobbyjacht en voor betere wetgeving en onderzoek. Waar in het wild levende dieren in de knel komen, nemen wij het voor ze op, ook in juridische procedures.

Inhoud

Niko Koffeman Redactioneel Amalia, Koningin van de Jacht?	3
Harm Niessen Van het bestuur Over de wolf, Nationale Parken en "faunabeheerders"	4
Wolfgang Jägermeister Interview Het Grote Sprookjes-interview van de Wolf met de Baron	6
Quintijn Hoogenboom Actueel Het gesteggel rond de wildlijst	10
Stéphanie Palsma van Voorthuizen en Cathleen van den Akker Kinderpagina Insecten	14
Stéphanie Palsma van Voorthuizen Buitenland Wilde Dieren in Oorlogstijd	16
Wilfred Roelink Boekbespreking Op Jacht	18
Niko Koffeman Actie Miljoenensubsidie Koning blijft inzet juridische strijd	20
Harry Voss Jachtvrij Grondbezit Niet toegankelijk voor jagers!	22
Aad van der Waal Zwijnersociëteit Koning (vs) Klant.....	23
Harry Voss De Buit van Voss	24
Niko Koffeman In memoriam Miek Koopmans.....	27
Niko Koffeman In memoriam Alle slachtoffers van de jacht	27
Ellen Putman Kogelvrij? Konijn	28

Voorpagina:

Houtduif, foto: Harm Niesen

* Voetnoten en andere relevante links bij de verschillende artikelen kunt u vinden op faunabescherming.nl/argus2022-1

Dit is Argus jaargang 47 nummer 1.

Vorig jaar, 2021, is op de voorkant van de Argussen abusievelijk jaargang 45 vermeld, dat moest jaargang 46 zijn.

Om de verwarring compleet te maken, verscheen de echte jaargang 45 nummer 2 niet eind 2020, maar pas in januari 2021.

Amalia, Koningin van de Jacht?

Niko Koffeman

Sinds de Griekse mythologie heeft Diana bekendheid als godin van onder meer de jacht, de onderwereld en de kuisheid, maar sinds deze zomer weten we dat kroonprinses Amalia eveneens ambities heeft een voorbeeldpositie in de jachtwereld in te nemen. 'Ik jaag, en ik sta achter de wijze waarop ik jaag,' zei haar vader al in 1997 als kroonprins in een televisie-interview met Paul Witteman, waarin hij aangaf hoe dan ook te zullen blijven jagen. Hare Majesteit ontbood rond de eeuwwisseling zelfs twee ministers - zo onthulde de Volkskrant - om hen duidelijk te maken dat de drijfjacht in de Kroondomeinen hoe dan ook geen gevaar mocht lopen. Toch leek de Majesteit in 2001 alsnog, zeer tegen haar gewoonte in, te buigen voor de wensen van haar onderdanen.

Op 23 oktober 2001, een maand na het "vrijwillig afzien" van het Hof van drijf- en drukjacht, kwam het kabinet op herhaald verzoek van de Tweede Kamer met een definitief verbod op de drijfjacht op wilde zwijnen. Daarmee leek het doek gevallen voor een barbaars, maar in kleine kring rond het Hof, adel en de top van het bedrijfsleven, zeer geliefd tijdverdrijf. De drijfjacht op wilde zwijnen had niets van doen met schadebestrijding of wildbeheer, maar was een vorm van socializing waarin oude tradities hoogtij vierden. Zoals het beruchte drietikkenritueel waarbij nieuwelingen die toetraden tot de elite van "zwartwildjagers" met een bebloede hartsvanger met drie tikken op de ontblote billen welkom geheten werden na het schieten van hun eerste zwijn. Totaal 600 jagers behaalden jaarlijks het benodigde zwartwildbrevet, waaruit duidelijk wordt hoe beperkt het aantal beoefenaars van de drijfjacht op "zwartwild" was.

Kennelijk wil ook Amalia zich in de omstreken familietraditie voegen, gelet op het feit dat het naar buiten brengen van informatie daarover met grote nadruk plaatsvond.

In 2021, nog voor haar 18e verjaardag, maakte de Rijksvoorlichtingsdienst bekend dat ze de jachtopleiding had afgerond en dat ze inmiddels "meer van de natuur wist dan een boswachter".

En na haar 18e verjaardag vroeg ze daadwerkelijk de jachtakte aan. Dit deed zij naar eigen zeggen op aandringen van haar vader, koning Willem-Alexander. In haar boek zei Amalia dat de akte 'niet meteen bedoeld is om te gaan jagen, maar vooral dient ter voorbereiding op het toekomstige beheer van Kroondomein Het Loo in Apeldoorn'. Een

geweldige PR-blunder om maar liefst tweemaal de publieke aandacht te vragen voor een zeer omstreken hobby waaraan met

name de koning groot belang lijkt te hechten.

Een peiling van het Jeugdjournaal leert dat op de stelling "Het is gek dat prinses Amalia mag jagen op dieren" door maar liefst 72,8% van de deelnemers bevestigend geantwoord wordt.

Inmiddels lijkt oom Pieter van Vollenhoven de jacht op wilde zwijnen te hebben opgegeven, hij twittert alleen nog foto's van zijn 'zwarte bosvriendinnen' die hem bezoeken op zijn verjaardag, waarschijnlijk niet zonder traktatie. Het is te hopen dat ook prinses Amalia haar jachtgeweer aan de wilgen zal hangen, voordat deze bloedrijke hobby nog meer schade berokkent aan het instituut.

**Oom Pieter hing
het geweer wèl
aan de wilgen**

Redactioneel

Over de wolf, Nationale Parken en “faunabeheerders”

Al eerder kwamen hier een aantal feiten en de strikte Europese regelgeving rond de wolf ter sprake. Maar dat heeft zeker nog niet geleid tot een beter inzicht in de situatie rond de wolf in ons land. Integendeel, boeren en “faunabeheerders” nemen steeds vaker stelling tegen de aanwezigheid van de wolf en eisen op z’n minst dat daaraan in bepaalde gebieden voorwaarden worden gesteld.

In agrarische kringen is met daarover nog uit gesprokener dan onder de “faunabeheerders”. Niet verrassend: boeren kunnen zeggen wat zij willen en worden daarin gesterkt door vrijwel alle soorten politici... Zelfs de politie straalt een opvallende lankmoedigheid uit als het om boeren gaat. Maar terug naar wolf en boer. Sinds mensenheugenis hebben schapenboeren te maken met honden die schapen doden. Een factor 100 meer dan wolven ooit kunnen doen. Maar daarover ontstaat vrijwel nooit commotie, hoogstens een kort berichtje in het plaatselijke suffertje. En daarvoor krijgen de boeren geen schadeloosstelling. In schril contrast met de schade die een wolf heeft aangericht: die wordt ruimhartig vergoed. Ondanks dat deze schade door een individuele schapenhouder betrekkelijk eenvoudig te voorkomen is: met speciale honden of een elektrisch rastertje, in heel Europa is daar ruime ervaring

mee. Maar nee, da’s allemaal teveel moeite. We willen gewoon geen wolven. Nou, dat is dan jammer, maar dat wordt de boeren niet gevraagd. De Europese wetgeving houdt zeer duidelijk in, dat iedere lidstaat verplicht is het de wolven volledig naar de zin te maken. Als een wolf zich ergens wil vestigen dient dat volledig gefaciliteerd te worden. Het is dus absoluut **niet** aan boeren, “faunabeheerders” of “natuurbeheerders” om uit te maken waar een wolf al dan niet gewenst is.

Volksverlakkerij

In veel provincies doen de bestuurders of zij hiervan niet van op de hoogte zijn, en gaan zij discussies aan over het wel of niet welkom zijn van de wolf. Pure volksverlakkerij, laf en schijnheilig, omdat ze de agrariërs niet durven te vertellen dat die de aanwezigheid van de wolf maar hebben te accepteren. Hoe kan het bestaan dat de EU dit in heel Europa heeft kunnen verordenen, en dat Nederland, dat zichzelf zo rijk, vooruitstrevend en geciviliseerd vindt, dit niet wil accepteren?

Bovendien is de situatie waarin een zwerfende jonge wolf, zonder eigen territorium, wel gedwongen is zich aan vee te vergrijpen, een zeer tijdelijk verschijnsel: óf deze wolf, verdwaald en volledig in paniek, vindt een eigen territorium, óf, waarschijnlijker, hij komt in het territorium van andere wolven en wordt dan onherroepelijk gedood. Daarom, en daarom alleen al, bestaat er geen gevaar voor “teveel” wolven en is ingrijpen absoluut niet nodig. En werkt ingrijpen zelfs contraproductief, overigens net zo als bij vossen.

Doelstellingen

Geen plaats dus voor de “faunabeheerders”.

Waarom eigenlijk tussen aanhalingstekens? Omdat van alle pogingen om welke soort dan ook te beheren nog nooit enig resultaat is gebleken. Van effectief beheer is geen sprake, nog nooit hebben de "faunabeheerders" ergens aan hun eigen doelstellingen voldaan. De fauna in ons land heeft er geen enkele behoefte aan beheerd te worden, door wie of wat dan ook. Helaas, en in volslagen tegenspraak met onze overtuiging, gebeurt dat in naam wel. Ganzen worden "beheerd", 300.000 worden er per jaar om het leven gebracht. Opdat de aantallen uit 2005 worden bereikt. Lukt dat? Niet in de verste verte, nergens. Reeën, edelherten en wilde zwijnen worden ieder jaar op papier gedecimeerd, maar in werkelijkheid worden de astronomische aantallen af te schieten dieren in de praktijk nooit gehaald. Nogmaals: nergens en nooit hebben "faunabeheerders" aan hun eigen doelstellingen voldaan en zoals al gezegd: dan is "faunabeheer" in strijd met de Europese regelgeving.

Resultaat

Provincies hebben de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen om beschermde dieren te doden, als er geen andere mogelijkheid is om ernstige schade of gevaar te voorkomen. Maar daar komt nadrukkelijk wel de voorwaarde bij dat met de bestrijding binnen een redelijke termijn ook het gestelde resultaat wordt bereikt. Als het niet effectief is, is het niet toegestaan. Daar wordt door de provincies echter geen enkele aandacht aan besteed. Deels kan dat misschien verklaard worden doordat de meeste ontheffingen één of enkele jaren geldig zijn en er op die termijn geen blijvend of duidelijk effect wordt verwacht. Maar in alle bovengenoemde gevallen gaat het om ontheffingen die al vele jaren worden verleend en die nog steeds het door de "beheerders" gewenste effect niet hebben opgeleverd.

Nationaal Park

"Faunabeheer" is derhalve een farce, niet bestaand en een synoniem voor de hobbyjacht. Jagers zijn altijd buitengewoon goed geweest in het met versluisende termen maskeren van hun hobby. Een aangeschoten, maar niet dodelijk geraakte haas, is "ziek" geschoten. Als hij bloedend vlucht, "zweet" hij. Het zou lachwekkend zijn als het niet zo schandalig was. Bonter dan wat zich op de Hoge Veluwe afspeelt, kan het waarschijnlijk niet. Het zelfbenoemde "Nationaal

Park", uiteraard op geen enkele manier vergelijkbaar met wat in andere landen een Nationaal Park wordt genoemd, is waarschijnlijk het meest intensief bejaagde gebied van Nederland, vol met dieren die daar van nature niet voorkomen en er alleen voor de jagers zijn uitgezet. Niet alleen wilde zwijnen en edelherten, maar ook de exotische schapen uit Sardinië, de moeflons. En toen kwam de wolf in het gebied. Hoogstwaarschijnlijk zal die korte metten maken met die illegale exoten, het recht én de natuur zullen hun loop krijgen. Maar niet als het aan de directie en de "beheerders" van de Hoge Veluwe ligt. Hoe durven ze, hoe is het mogelijk dat ze zich niet de ogen uit hun kop schamen. Ze pleiten openlijk voor het verdrijven van iedere wolf uit hun jagersparadijsje. De Hoge Veluwe laat zijn ware aard zien: wij beschermen in de eerste plaats onze uitgezette exoten en proberen

op alle mogelijke manieren te voorkomen, dat het gebied eindelijk op een natuurlijke manier wordt beheerd door de wolf. "Faunabeheerders" horen helemaal niet te bestaan, het zijn volstrekt overbodige, nee beter: schadelijke en egoïstische plezierjagers, die geen enkel maatschappelijk nut dienen. Integendeel. De schade die zij aanrichten aan mens en natuur is immens en zou wetenschappelijk onderzocht dienen te worden. Maar in de huidige politieke constellatie is de kans daarop nihil.

"Faunabeheer" is een farce, en een synoniem voor de hobbyjacht

*Foto: shutterstock
smeerjeweegproducties.*

Het Grote Sprookjes- interview van de Wolf met de Baron

Dit fabelachtige interview heeft niet in werkelijkheid plaatsgevonden. Wolven kunnen immers niet praten en baronnen zijn met een kaarsje te zoeken. En de sprookjesbaron in dit interview doet uitlatingen die zouden kunnen uitmonden in misdrijven, zoals het vangen of zelfs doden van de streng beschermde wolf. Zoiets zou een echte baron niet snel doen, noblesse oblige. Elke gelijkenis met de werkelijkheid berust dus op louter toeval, hoewel we ons in de voorbereiding op dit sprookjesinterview wel degelijk hebben gebaseerd op betrouwbare bronnen en echte baronnen. Maar het interview blijft parodie; mag daarom op veel punten niet verward worden met de werkelijkheid, hoeveel gelijkenis er ook uit spreekt. Een fictief interview dus van Wolfgang Jägermeister met Sieuwerdt Baron von Wurst zum Worst over het eenzame bestaan van een drakendoder in een beschaafd land.

Wolfgang: Maar Baron, wat heeft u een grote hekel?

Baron: Dat is om beter te kunnen hekelen, Wolfgang.

Wolfgang: Kunt u iets over uw achtergrond vertellen?

Baron: Ik stam uit een oud adellijk geslacht van heersers, jagers en verzamelaars. Mijn betovergrootouders emigreerden in 1785 vanuit Münchhausen, een dorpje met 3605 inwoners, naar Nederland. Münchhausen ligt dicht bij het Proxywoud en bij Marburg, dat later bekend werd door het Marburg-virus.

Mijn voorouders waren niet sterk, maar stonden wel bekend om hun sterke verhalen en konden sterk overdrijven. Het familie-DNA is ook in onze huidige generatie nog sterk aanwezig. Ik heb me

inmiddels teruggetrokken in mijn eigen wereldje, dat met hekken van de buitenwereld is afgesloten. Mogelijk gemaakt door de Nederlandse overheid die vanuit de Nederlandse Eliminatie Maatschappij (NEM) een miljoenenhypotheek verstrekke ten behoeve van ons jachtgebied, en die hypotheek in 1962 via een speciale gelegenhedswet kwijtschold.¹

Wolfgang: kunt u iets vertellen over de moeflons in het gebied waar u het beheer heeft?

Baron: De moeflons zijn oorspronkelijk uit Corsica geïmporteerd ten behoeve van de jacht.

**Wat heeft
u een grote
hekel**

Voor voetnoten, zie links op faunabescherming.nl/argus2022-1/

Mooie exotische dieren die zeer geliefd zijn bij onze jachtgasten, die er veel voor over hebben zo'n prachtige trofee boven de schoorsteen te kunnen hangen. En het vlees verwerken we tot stoofpotjes die in onze landgoedwinkel ingeblikt te koop zijn. Zo kunnen we het genot van het schot combineren met een mooie opbrengst en met biologisch vlees op het bord van onze klanten.²

*Wolfgang: is het waar dat een deel van de kudde moeflons tijdelijk in het buitenland in ballingschap gaat, buiten bereik van inheemse predatoren?*³

Baron: Welnee, dat was een publiciteitsstuntje. We hebben helemaal geen vergunning om moeflons te vangen en te verplaatsen naar een buitenlandse bestemming voor wolfmijdende ballingschap, maar alle vaderlandse media tuinden erin.

Ze hadden kunnen weten dat een eenvoudig hek ook zou volstaan om de moeflons te scheiden van de wolf, zoals te zien is op het landgoed Noorderheide, maar evacuatie of zelfs deportatie klonk veel spannender en was meer in lijn met onze oorlogsretoriek.

Wolfgang: Vindt u dat jagers en terreinbeheerders een schadevergoeding moeten krijgen voor de concurrentie die de wolf aanricht door grote hoefdieren te eten zonder ervoor te betalen?

Baron: Absoluut, wij geven veel geld uit om een gezonde wildstand mogelijk te maken en willen zelf kunnen oogsten uit de natuur. Als de wolf dan onze dieren opeet, kunnen onze jagers ze niet meer schieten en kunnen wij de jachtbuit niet meer verkopen. Dat is toch zeer schadelijk voor onze exploitatie-inkomsten?⁴

Wolfgang; Hoe denkt u dat de wolf in uw hermetisch afgesloten domein heeft kunnen komen?

Baron: Dat moet door kwaadwillenden gebeurd zijn, mensen die gaten knippen in onze hekken of die de wolf zelfs met een auto ons terrein binnengesmokkeld hebben.

Wolfgang: Heeft u daar bewijs voor?

Baron: Nee, dat niet, maar het lijkt mij een logische aanname, zal ik maar zeggen.

Wolfgang: U geeft aan dat u aanwijzingen heeft dat de wolf die op uw terrein voorkomt mogelijk een kruising tussen een wolf en een hond zou

*zijn. Kunt u die aanwijzingen met ons delen?*⁵

Baron: Nee, we vonden het vooral nuttig om die verdenking alvast rond te strooien, omdat kruisingen tussen wolf en hond makkelijker in aanmerking komen om afgeschoten te worden. Twijfel zaaien kan daar natuurlijk bij helpen!⁶

Wolfgang: U stelt dat wolven die niet bejaagd worden hun angst voor de mens zouden kunnen verliezen en daardoor gevaarlijk zouden kunnen worden voor de mens? Heeft u daar bewijs voor?

Baron: In de Europese beschermingswetgeving mogen 'probleemwolven' alleen worden geschooten als ze een duidelijk gevaar voor de mens vormen. Dus door te stellen dat we te maken hebben met een hybride wolf die ook nog eens gevaarlijk voor mensen zou kunnen worden, hebben we de grootste kans om de wolf uit het park te kunnen verwijderen.⁷

Wolfgang: Maar de wolf is inheems en de moeflon is een exotische soort die ten behoeve van de jacht geïmporteerd is. Net zoals veel edelherten en wilde zwijnen overigens geïmporteerd zijn ten behoeve van de jacht, vindt u dat niet inconsequent?

Baron: Ach, al dat gedoe over inheems of uitheems. We hebben allemaal op school leren zingen dat we 'van Duitschen bloed' zijn

Uitheems? We hebben toch de Kooohoooning van Hispanje!

Moeflon, foto iStock.

Der verschlagene Fischotter

Der blutrünstige Wolf

Das elendige Rabenvieh

Der brave Jägersmann

Der vermaledeite Bär

Der hinterfotzige Luchs

Die gierige Wildsau

Beeld: Bruno Habertzettl.

en de ‘Koooohoooooning van Hispanje’ altijd geëerd hebben. Ons vorstenhuis is ook goed-deels geïmporteerd; ik vind de voorkeur van de particuliere grondbezitters veel belangrijker dan de mening van biologen en zogenaamde natuurbeschermers.⁸

*Wolfgang: U spreekt over de verkoop van ‘biologisch’ vlees door het park. Mag dat zomaar, biologisch is toch een beschermd keurmerk?*⁹

Baron: Ik vind dat geschoten wild biologisch is, en dat ik dat vind lijkt me het voornaamste.

*Wolfgang: Kent u de dissertatie van Wolkers waarin beschreven wordt dat in grote hoefdieren die op de Veluwe geschoten worden in het orgaanvlees nogal wat zware metalen voorkomen?*¹⁰

Baron: Ik ken alleen het boek van Wolkers dat gaat over Turks Fruit, heb ik met plezier gelezen, maar ik wist niet dat hij ook over het wilde leven in de natuur gepubliceerd heeft.

Wolfgang: U weet dat de wolf niet verstoord mag worden volgens specifieke verplichtingen die voortvloeien uit artikel 12(1)(b) van de Habitatrichtlijn, vastgelegd in artikel 3.5(2) van de Wet natuurbescherming, die het “opzettelijk verstoren” verbiedt?

Baron: De wolf moet zo snel mogelijk ophoepe-len, maakt me niet uit hoe!¹¹

*Wolfgang: Kent u de uitspraak van het Europese Hof uit 2020, waarin bepaald wordt dat beschermde dieren zoals de wolf niet mogen worden gevangen, verstoord of gedood, en ook niet naar een andere locatie mogen worden gebracht?*¹²

Baron: Natuurlijk kennen we die uitspraak, maar wij pleiten voor andere wetgeving of een uitzon-dering op de bestaande wetgeving.

Wolfgang: Maar dat is juist uitgesloten door de huidige wetgeving.

Baron: Dat zullen we nog weleens zien.

Wolfgang: Waarom trekt u steeds alles rond de wolf in twijfel?

Baron: Omdat echte wilde wolven niet langs het fietspad lopen en de Nederlandse wolven wel. Daarom denk ik dat het best eens kruisingen tus-sen een wolf en een hond zouden kunnen zijn.¹³

Wolfgang: Waarom zijn het juist jagers en vertegenwoordigers van de Federatie Particulier

Grondbezit die zo ageren tegen de wolf? Zij klaagden eerder toch juist dat grote hoefdieren in Nederland geen natuurlijke vijanden zouden hebben en dat de jagers die rol daarom zouden moeten vervullen?

Baron: Wij zijn voor extensieve veeteelt, boeren voor de natuur. We eten met zijn allen vlees. En dat willen we blijven doen zonder concurrentie van de wolf.¹⁴

Wolfgang: Wat vindt u ervan dat uit onderzoek van wolvendrollen blijkt dat het menu van wolven voor 50,9% bestaat uit ree, 22,5% uit hert, 20,3% wild zwijn, 20,3% haas en konijn, 3,2% en slechts voor 1,6% uit schapen en ander vee? En dat wolven in Nederland samen 300

schapen doden per jaar, loslopende honden 4.000 tot 13.000 schapen en mensen jaarlijks 600.000 schapen?

Baron: Ik vind elk stukje wild dat we kwijtraken aan de wolf zonde!

Wolfgang: Vindt u dat mensen straffeloos mogen fantaseren over het begaan van jachtmisdrijven, zoals het afschieten van de wolf, waarop hoge boetes en gevangenisstraffen staan?

Baron: Iedereen fantaseert weleens over iets dat eigenlijk niet mag.

Wolfgang: De provincie heeft miljoenen geïnvesteerd in wildpassages en betaalde bijvoorbeeld het Nationale Park de Hoge Veluwe honderdduizenden euro’s gebruiksvergoeding voor het niet plaatsen van hekken. Die hekken werden toch geplaatst. Wat vindt u daarvan als collega terreinbeheerder?

Baron: Wat ze gelijk hebben bij de Hoge Ve-luwe. De provincie blaft wel maar durft toch niet te bijten.

Wolfgang: Bent u zelf bereid de hekken rond het door u beheerde landgoed weg te halen om het natuurlijk trekgedrag van de dieren weer ruimte te bieden?

Baron: Natuurlijk niet! Als de dieren wegtrek-ken uit onze zandbak zullen er geen betalende bezoekers meer komen en zal onze jachtbuit geen aftrek meer vinden. Daar beginnen we niet aan!¹⁵

**Elk stukje wild dat
we kwijtraken aan
de wolf is zonde!**

Het gesteggel rond de wildlijst

Dat de Faunabescherming tegen het bestaan van de wildlijst is, moge duidelijk zijn. Lees bijvoorbeeld het artikel van Harm Niesen in de Argus van januari 2021.¹ Recent waren haas en konijn op de rode lijst geplaatst. Naar onze mening voldoende reden om deze soorten van de wildlijst af te halen. Inmiddels is het voornemen van minister Van der Wal om het konijn van de wildlijst te schrappen, maar de haas slechts in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht.

Hoe ver moet de achteruitgang van soorten nog doorgaan voordat de plezierjacht wordt gestopt? Naast de plaatsing op de rode lijst van haas en konijn is inmiddels komen vast te staan dat het slecht gaat met alle vijf soorten op de wildlijst: haas, konijn, wilde eend, houtduif en fazant.

Kant nog wal

In mei schreven wij een open brief aan de minister². Het antwoord was helaas nietszeggend, en wij werden verwezen naar deelname aan de "internetconsultatie".

Ook de argumenten van minister Van der Wal bij de aanbieding op 14 april van de "rapporten staat van instandhouding soorten wildlijst"³ snijden helaas maar weinig hout:

**Waarom
wilde dieren
op de Rode
Lijst toch
schieten?**

De resultaten van de uitgevoerde onderzoeken hebben ook gevolgen voor de jacht. Artikel 3.22, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming bepaalt dat de jacht niet geopend wordt op soorten waarvan de staat van instandhouding in het geding is. Uit de

Actueel

Haas.

Voor voetnoten, zie links op faunabescherming.nl/argus2022-1/

Fazant.

onderzoeken blijkt ook dat de jacht voor alle soorten van de wildlijst jacht niet de hoofdoorzaak is van, of beperkt bijdraagt aan, de ongunstige staat van instandhouding. De belangrijkste oorzaken van achteruitgang van de soorten op de wildlijst zijn habitatverlies, afgenomen kwaliteit van het leefgebied en lokale predatiedruk. Dit is het gevolg van o.a. intensivering en schaalvergroting van de landbouw, verandering van het landschap en het gebruik van landbouwmachines. Het niet openen van de jacht zal daarom naar alle waarschijnlijkheid niet of heel beperkt bijdragen aan het herstel van de soorten. *Aan de andere kant kan de jacht op een soort juist een sterke stimulans zijn voor het beheer van habitats en voor het aanpakken van andere drukfactoren die bijdragen aan achteruitgang van populaties, en op die manier bijdragen aan de doelstelling om populaties te herstellen tot een gunstige staat van instandhouding.*

De door mij gecursiveerde zin is een staaltje van ongefundeerd wensdenken en toont al direct de rol van de jagerslobby op het ministerie.

Even verder verdedigt ze het openhouden van een deel van de jacht:

Het landelijk sluiten van de jacht op alle

soorten van de wildlijst kan een grote impact hebben op faunabeheer, schadebestrijding en natuurbeheer. Jagers spelen hierin namelijk een belangrijke rol. De jachthouder heeft immers op grond van de Wet natuurbescherming de rol om een redelijke stand van het in zijn jachtveld aanwezige wild te handhaven dan wel te bereiken en om schade door in het jachtveld aanwezige wild te voorkomen.

Voor haas en konijn schrijft ze vervolgens:

Voor de haas en het konijn zijn populatietrends op landelijk en provinciaal niveau bekend. Deze geven geen compleet beeld van de populatiestatus, maar een negatieve populatietrend is wel een sterke aanwijzing dat het met een soort niet goed gaat.

En over de drie vogelsoorten:

Voor de wilde eend, houtduif en fazant wil ik eerst meer inzicht krijgen op provinciaal niveau. Op basis van dit inzicht zal ik een besluit nemen over het al dan niet openen van de jacht op deze soorten in het jachtse-

**Ongefundeerd
wensdenken van
de minister**

Wilde eend.

zoen 2023/2024. Voor het jachtseizoen 2022/2023 ben ik voornemens om de jacht te openen.

Hoeveel duidelijkheid van onderzoek van Wageningen Environmental Research en Sovon wil je hebben voordat conclusies worden getrokken? ⁴

Houtduif.

Internetconsultatie

In de afgelopen maanden heeft een zogenaamde internetconsultatie⁵ plaatsgevonden. Voor- en tegenstanders van het inperken van de wildlijst konden hun mening spuien. Deze consultatie liep tot 9 juni. Er werden 3251 reacties ingezonden, waarvan de meeste van de jagers, en dus tegen het schrappen van soorten van de wildlijst. Het meeste commentaar ging over de haas, zoals:

De hazenstand in mijn omgeving neemt al een ruime tijd mede door drogere (voor)jaren zienderogen toe. Dit wordt bevestigd door tellingen in de late avond en nacht met daarvoor geschikte middelen als nachtkijker en warmtebeeldcamera, dit ontkracht de kreten dat de hazenstand afnemende is.

De tellingen met nachtkijkers en warmtebeeldcamera's werden vaak aangevoerd; deze argumenten lijken door een goede lobby van de jagersvereniging te zijn aangedragen.

Op 20 mei verspreidden wij een nieuwsbrief⁶ met daarin een oproep om deel te nemen aan deze internetconsultatie. Dat resulteerde in honderden reacties van voorstanders van sluiting van de plezierjacht, zoals:

Het ligt niet voor de hand om wilde dieren die in aantallen teruglopen én op de Rode Lijst zijn geplaatst neer te schieten. Vanuit het voorzorgsprincipe alleen al zou er gestopt moeten worden met alles wat kwetsbare populaties mogelijk in gevaar brengt.

of:

Een stap in de goede richting. Jagen is barbaars en zou volledig verboden moeten worden.

of:

Ik wandel dagelijks in de natuur, vroeger zag ik regelmatig konijnen, hazen, vossen etc. Al jaren zie ik steeds minder wild tijdens mijn wandelingen. Ik ben voor een algeheel verbod op de jacht. Ik ben van mening dat de natuur zich prima zelf in stand kan houden.

Geweldig is dat de wolf nu ook in Nederland is zodat ook het grote wild een natuurlijke vijand heeft. Jagen veroorzaakt enorme onrust en dierenleed (denk ook aan de achterblijvers). Bovendien is het ontzettend arrogant te denken dat wij het beter kunnen regelen dan de natuur...

Na een aantal dagen van dit soort reacties, van onze medestanders dus, was de jagerslobby klaarblijkelijk weer in actie gekomen, en in de laatste week van de consultatie regende het weer berichten van de jagers, nog één voorbeeld:

Zeer slechte zaak gegevens baseren op jaartallen uit het verleden en de telgegevens van direct betrokkenen negeren. Een jager dient te zorgen voor een gezonde wildstand en heeft daar heel veel werk van en doet dat met hart en ziel. De gevolgen van een verbod op jacht op haas en konijn hebben direct gevolgen voor de toekomst en het haas en konijn zullen daardoor helemaal verdwijnen. Mijn oproep is laat het beheer en de jacht alstublieft bij de jagers en laat hun hun ding doen.

Grote vraag is hoe de minister zal omgaan met een dergelijke consultatie. Meeste stemmen

gelden? De kracht van argumenten? Duidelijk is dat de overgrote meerderheid van de reacties pro-jacht is. Maar er werd gelukkig ook een aanzienlijk aantal reacties door onze medestanders geplaatst.

Kamervragen

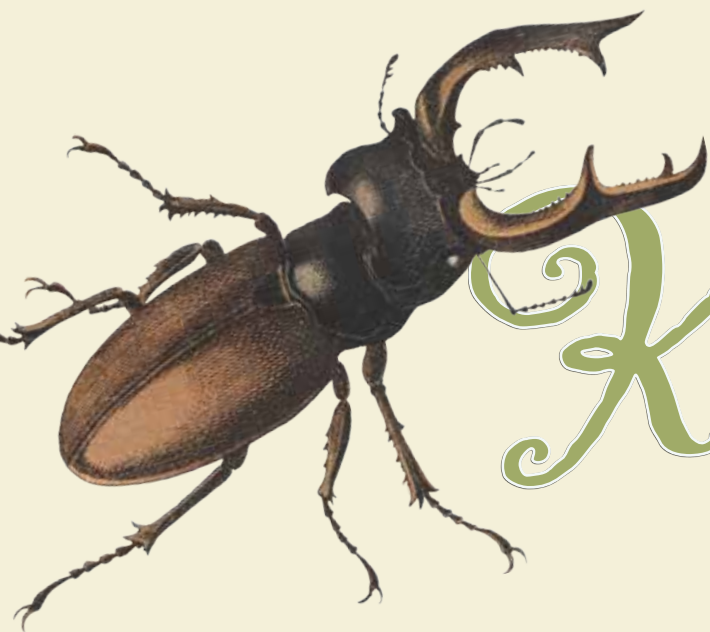
In antwoorden op kamervragen van Frank Wassenberg (PvdD) stelt de minister dat ze de onderzoeken betrouwbaar vindt⁷:

Sovon en Wageningen University & Research (WEnR) hebben voor het opstellen van hun rapporten over de staat van instandhouding van soorten van de wildlijst gebruik gemaakt van data afkomstig uit het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). De telprotocollen en de data afkomstig uit de NEM zijn gevalideerd door het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) en zijn betrouwbaar.

Het geeft toch enige hoop dat de minister zal vasthouden aan de conclusies van deze onderzoeken, ondanks de grote druk van de jagerslobby om tellingen van de jagers, die beogen om deze onderzoeken onderuit te halen, te betrekken bij deze beoordeling.

Konijn.

Kinder

Hoeveel verschillende insecten zie jij om je heen als je in het gras ligt?

Er zijn al miljoenen (en dat is heeeeeeel veeeeel) insecten beschreven. Wetenschappers denken dat er nog wel miljoenen soorten meer bestaan, want ze zijn wel gezien maar, nog niet beschreven of benoemd.

Hoe herken je een insect?

Ze hebben allemaal:

1. een lichaam dat uit 3 delen bestaat: een kop, een borststuk en een achterlijf
2. 6 pootjes, 3 aan weerszijden van hun borststuk
3. de organen in hun achterlijf, zelfs het grootste deel van de ademhalingsorganen
4. een skelet van buiten en niet van binnen zoals wij. Als ze groeien, barsten ze uit hun skelet en maken ze gewoon een nieuw, dat noemen we vervelling.
5. een beetje tot veel veranderingen van uiterlijk op weg naar volwassenheid. Dat noemen we metamorfose. Eerst zijn ze een pop, dan een larve, dan volwassen.

WEET(JE)

Heel vroeger spraken wetenschappers Grieks. Het Griekse woord voor insect komt van hun woord voor driedelig lichaam: éntomon. De wetenschap die zich met de bestudering van insecten bezighoudt, heet nog steeds de entomologie. Later spraken wetenschappers Latijn. Die noemden ze ook naar hun driedelige lichaam: insectum. Heel lang geleden werden insecten in het Nederlandse kerfdieren genoemd.

pagina

Hoera voor insecten!

Er zijn mensen die insecten vies, vervelend, eng, of gewoon irritant vinden en zouden het liefst insecten vangen of met een mepper of stofzuiger op ze af gaan. Hun eigen ergernis of angst gaat dan boven het belang van insecten, voor de planeet, voor de natuur en voor ons als mensen.

Elk insect heeft een belangrijke taak in de natuurlijke kringloop. Veel vogels zijn afhankelijk van een rijkdom aan insecten om zelf te eten of om hun jongen mee groot te brengen. Insecten houden elkaar ook in stand. Zo eten lieveheersbeestjes bladluizen en vangen spinnen veel muggen en vliegen. Die spin is weer een lekker hapje voor vogels zoals de koelmees. Zonder spinnen en rupsen verdwijnen de vogels.

Maar ook voor ons eigen eten zijn we afhankelijk van insecten. Zo groeien vruchten alleen als de bloemen van de plant bestoven worden door bijen, hommels of zweefvliegen. Zonder insecten hebben we geen vruchten meer.

Insecten houden niet van nette tuintjes.

Goed nieuws als je niet zo van opruimen houdt!

Donkere en vochtige plekjes in de tuin vinden sommige insecten juist fijn. Stapel wat stenen op of hout op verschillende plekken.

Zorg dat er bloemen in de buurt zijn. Ook wat snoeihout, dorre blaadjes, takjes of stammetjes kan je gewoon laten liggen, je kan er een hoopje van maken.

Betegelde tuinen zijn natuurlijk helemaal niet fijn voor insecten, maar een mooie tegel mag best blijven liggen voor die soorten die er lekker onder willen kruipen,

Wilde Dieren in Oorlogstijd

Stéphanie Palsma
van Voorthuizen

Breedbekstrandloper: tijdens de voorjaars trek verblijven grote aantallen enkele weken in het Sivash-gebied (Zwarte Zee, Oekraïne) waar ze flink moeten zien aan te komen. Of dat dit jaar ook kon en zo niet wat de gevolgen zijn voor de, toch al zeldzame populatie is nog niet te overzien.

Foto: Harm Niesen.

Op 24 februari 2022 lanceerde de Russische president Vladimir Poetin een invasie in Oekraïne, wat leidde tot het grootste gewapende conflict in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Hoewel het verzamelen van informatie gevaarlijk is en om tactische redenen niet alle gegevens openbaar kunnen worden gemaakt, is nu al duidelijk in hoeverre de leefomgeving van dieren in het wild is verstoord en hoe groot de gevolgen kunnen zijn.

Impact op landschap en habitat

In de eerste dagen van de massale invasie gebruikten de Russische troepen de bestaande Oekraïense infrastructuur. Al snel moesten de Russen echter hun tactiek veranderen ter voorbereiding op een lange strijd. Om deze reden bouwen ze bases en vestingwerken en gaan ze steeds dieper de wildernis in en bezetten ze bossen en beschermde gebieden. Veel meer dan door normaal verkeer, hebben de verplaatsing van zware machines, de bouw van vestingwerken en de vernietiging van de bodem onvermijdelijk geleid tot verstoring van het leefgebied van dieren in het wild. Volgens voorlopige schattingen van het Oekraïense ministerie van Ecologie en Natuurlijke Hulpbronnen verstoorde Rusland door de vijandelijkheden 900 natuurreservaten, die een bijna onvoorstelbare totale oppervlakte van meer dan 12.000 vierkante kilometer beslaan – bijna een derde van het beschermde gebied van Oekraïne (1). Unesco meldt ook dat gevechten in Oekraïne beschermde gebieden verwoesten. Zo vonden hevige gevechten plaats in Slobozhanshchina in Donetsk, omringd door het Holy Mountains National Park. Het park herbergt een groot aantal dieren, waaronder vossen, nertsen en wolven (2). Niemand kan ook de gevechten rond Kherson* ontgaan zijn. Hier ligt het Zwarte Zee-biosfeerreservaat. Dit reservaat herbergt meer dan 3000 soorten ongewervelde dieren, ongeveer 80 soorten vissen en meer dan 60 andere diersoorten. Zo speelt het reservaat een bijzondere rol bij het behoud van ruim 300 vogelsoorten (3).

Ten westen van Kherson ligt de Zwarte Zee; ten oosten de Azov Zee. Langs deze kust van beide zeeën is de haveninfrastructuur kapotgeschoten, inclusief de schepen die daar lagen. Dit resulteert onherroepelijk in olieproducten in het water. Vissen, zeevogels en micro-organismen die met

* Kherson was vóór de oorlog bekend onder de Russische naam Cherson. De Oekraïense overheid gebruikt sinds de oorlog met Rusland, de Oekraïense geografische namen. We hebben dat in dit artikel zoveel mogelijk gerespecteerd.

deze giftige stoffen in aanraking komen, overleven het meestal niet.

Branden

Met de hogere temperaturen in de lente komt doorgaans een hoger risico op bosbranden. Door de oorlog komen hier ook nog eens beschietingen bij. De sneeuw smelt en het gras van het jaar daarvoor droogt uit, waardoor vuur zich onmiddellijk en wild kan uitbreiden. De Oekraïense brandweer kan de branden in de door Rusland bezette gebieden gewoonweg niet blussen. Helaas maken monocultuur in Noord- en Oost-Oekraïne bosbranden bijzonder vatbaar voor verspreiding. De dennen branden als luciferhoutjes. Bovendien zijn veel Oekraïense veengebieden opgedroogd, waardoor ze ook nog eens zeer brandbaar zijn.

Dergelijke bosbranden zijn zelfs in vreedstijd moeilijk te blussen, dus een verdere oorlog in Noord-Oekraïne - een gebied vol droge veengebieden - zou ernstige gevolgen hebben voor het milieu en de dieren die daar leven.

Biodiversiteitsverlies

Zoals we hierboven zagen, vernietigt oorlog de natuur, en dat terwijl de meeste vogels juist rust nodig hebben om jongen te krijgen. Nu de oorlog voortduurt, betekent dat voor veel vogels en zoogdieren slechte omstandigheden om te kunnen paren.

Drie belangrijke routes van trekvogels lopen over Oekraïens grondgebied, waaronder de route over de Azov-Zwarte Zee-breedte, waar Oekraïne de hoogste concentratie trekvogels heeft; een andere trekroute langs de bedding van de Dnjepr en zijn zijrivier de Desna wordt veel gebruikt door watervogels, zoals ganzen, eenden, steltlopers, meeuwen en sterns. De moerassen en weiden, bomen en struiken zijn belangrijke plaatsen voor trekvogels om te eten en te rusten. De meeste vliegroutes gaan nu over oorlogsgebieden. Dit kan vogels in verwarring brengen en leiden tot uitputting door veranderende routes of verlies van leefgebied, evenals regelrechte dood door beschietingen.

Bij de hoefdieren zijn er grote zorgen om de Oekraïense Elanden - voor de oorlog al zo

zeldzaam dat ze op de Rode Lijst van Oekraïne staan. Zij produceren hun nakomelingen van april tot juni. Oorlogsvoering brengt dit en het voortbestaan van de kalveren in gevaar.

De Engelse krant de Guardian (4) bericht over nog een fenomeen dat de in het wild levende dieren in de door oorlog getroffen gebieden treft, maar dan op een enigszins indirecte manier: het effect op de besturen van verschillende faunabeschermingsorganisaties. Door het regime in Wit-Rusland, dat aan de kant van Poetin staat, is een van de oudste organisaties die zich bezighoudt met faunabescherming, opgedoekt door de overheid, nadat de medewerkers beschuldigd werden van extremisme toen ze waarschuwden dat door de oorlog een 'donkere schaduw' zou vallen over de getroffen regio met zo'n rijk natuurlijk leefgebied. In het bezette Oekraïne zijn natuurwetenschappers die zich bezighielden met respectievelijk het behoud van vleermuizen en met de darmflora van giftige slangen ervan beschuldigd dat ze aan biologische wapens werkten.

Geld dat anders naar faunabescherming zou gaan, wordt nu besteed aan het helpen van mensen die uit de getroffen gebieden huis en haard achterlaten.

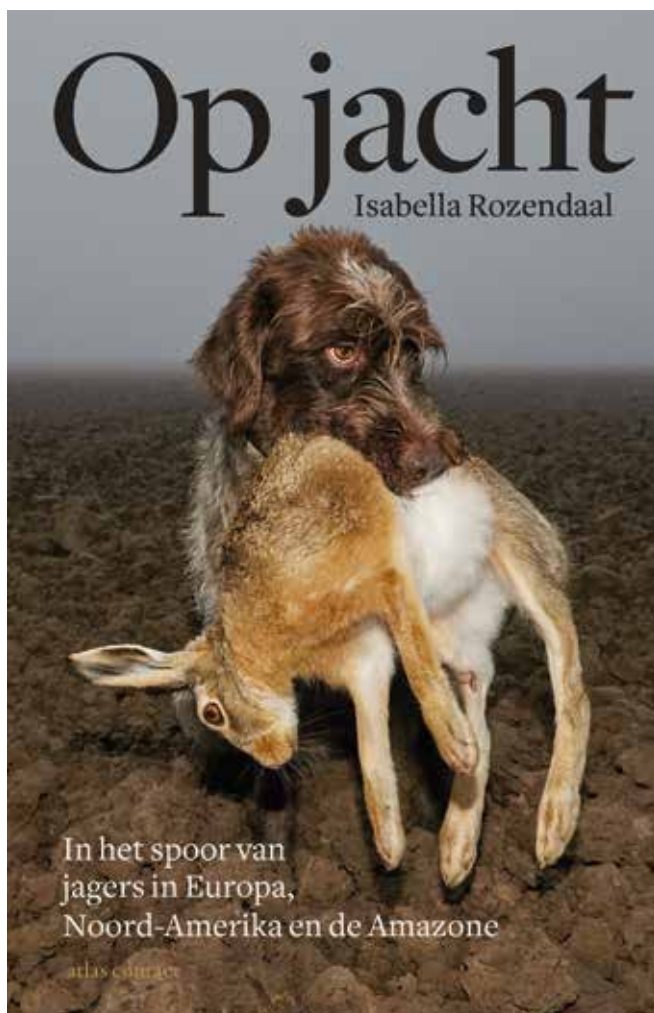
Politiek gezien dreigt de oorlog het biodiversiteitsplan van de Europese Green Deal in gevaar te brengen: de EU stelt de publicatie van de richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden en doelstellingen voor "natuurherstel" uit, daarbij verwijzend naar bezorgdheid over de voedselzekerheid als gevolg van de oorlog.

Wat als de oorlog voorbij is?

Na de oorlog zullen we geconfronteerd blijven worden met de gevolgen ervan: vernietigde ecosystemen, vervuilde bodems en verlies aan biodiversiteit. Daarom is het van cruciaal belang om de algehele schade te evalueren en de nodige maatregelen te nemen om de ecosystemen voor mensen en dieren in het wild te herstellen. Het is daarom belangrijk dat herstel en bescherming van ecosystemen opgenomen worden in het Oekraïense herstelplan.

Voor voetnoten, zie links op faunabescherming.nl/argus2022-1/

Wilfred Roelink

'Op Jacht' door Isabella Rozendaal is in 2020 verschenen en gaat over de jacht, jagerslatijn en wildrecepten op drie continenten.

In de oorlogsjournalistiek kennen we embedded journalism: de journalist mag met het leger mee en belooft om niet alles wat er gebeurt openbaar te maken. Dit boek een voorbeeld ervan in de jachtlectuur. Schrijfster gaat op pad op uitnodiging van jagers en raakt allengs geobsedeerd door wat ze meemaakt. En ze komt in het stadium dat ze ingewijd is, en ze niet meer de moeite neemt om het jagen kritisch te bezien. Dat is precies de valkuil voor een embedded journalist. Het boek levert dan ook geen bijdrage aan de discussie over faunabescherming.

Het beeld van de jagers dat Rozendaal neerzet is herkenbaar: jagen leer je van je familie terwijl je opgroeit in het veld. Je associeert het met vrijheid en rebellie. Je maakt deel uit van een gesloten groep, met een eigen taaltje, kleding, vreemde regels en rituelen. De gesprekken zijn altijd hetzelfde, 'ze gaan nooit diep'. De een jaagt

omdat het wild zijn oogst beschadigt ('nuttig'), de ander jaagt om de natuur te beheren (ook 'nuttig'), en weer een ander ziet jagen als 'geliefde bezigheid'. Niemand gaat jagen zonder er plezier aan te beleven. Dat moet ook, schrijft ze: ziekschieten bijvoorbeeld komt door een gebrek aan kwaliteit en dat komt op zijn beurt door een gebrek aan plezier. Intussen is het werk zwaar: in de hoogzit is het de hele nacht koud en het grofwild vertoont zich soms niet. Eerst moet je een vliegende vogel identificeren en dan ook nog raakschieten 'met een hagelpatroon op wegfladderende en vluchtende dieren'. In de jacht op het kleinwild ontsnappen de meeste dieren (maar bij de verdeling van het tableau is er genoeg voor iedereen... en bij druk- of drijfjacht zit het veld vol kleinwild). Gelukkig zijn er na het harde werken de sterke verhalen, de liederen, de maaltijd en de roes van alcohol en moeheid.

Is die roes ook de verklaring voor de zwijgzaamheid van jagers? Rozendaal

schrijft dat jagers niet graag praten omdat ze altijd op onbegrip stuiten. Zou het? Of is de jacht lastig te verantwoorden tegenover buitenstaanders? De schrijfster zet zichzelf neer als een jager die gaat voor 'eerlijk' voedsel: 'de fazant verandert in 1 klap in een ingrediënt'. Ze ziet filets vliegen en tartaar lopen. Ze wil de herkomst van het vlees kennen (al kauwend het levende dier in herinnering brengen) en zelf de moeite nemen om het te bereiden. Verbazend is het dus niet dat in de bibliografie 20% van de titels kookboeken zijn. Wel dat 35% van de titels gaat over de verhouding mens/natuur, terwijl in de tekst van het boek de verhouding eerder andersom is.

'In de jacht komen lastige vraagstukken over dieren en de voedselketen samen', staat op

**“Jagers
bevorderen
het welzijn van
wilde dieren”**

pagina 16. Opvallend is, dat naarmate je verder komt in het boek en Rozendaal dieper doordringt in de wereld van de jagers, zij meer en meer recepten opdist en zich overgeeft aan een romantische roes van sensatie en smaak, terwijl ze gevoelige discussiepunten laat rusten. Dooddoener is dan: 'De jacht kent vele tegenstrijdigheden, zoals lust versus moraal'. Wel discussiepunten noemen maar er niet op ingaan? Dat heeft nu eenmaal een instemmend effect, maar dat lijkt haar te ontgaan.

Voor de kritische lezer zijn er niettemin genoeg aanknopingspunten voor discussie in het boek, die de schrijfster echter laat liggen. Hieronder een kleine greep uit Rozendaals tekst met een reactie van ondergetekende.

"Dieren zijn objecten. Nieuwsgierigheid helpt om van jongs af aan het dier als een object te leren zien en te benoemen. De fazant is voor de jachthond 'speelgoed'. Land is door zwijnen 'omgeploegd' alsof er een 'bulldozer' is doorgegaan." Waarom leren we niet om dieren niet als object te zien, leren om ons met ze verbonden te voelen?

"Eén ree is voor een groep jagers geen indrukwekkende vangst, maar de jagers zijn tevreden met een dag in de buitenlucht." Als het om de buitenlucht gaat, waarom dan die ene ree geschoten?

"Het wilde zwijn is vooral schadelijk. Wilde dieren zijn 'vijanden' van de landbouw en 'concurrentie' voor de boer. Schadebestrijding door jagen is gericht op schade beperken en verkeersongelukken voorkomen." Generalisaties. Meningën verschillen over de (al dan niet gemeten) schade (argument van de onwetendheid, compositie-drogreden).

"Dieren zijn om op te eten. Kleinwild past in de groentela, grofwild niet. Wie jaagt om te eten, schiet het lekkerste dier; je kunt er gewoon aan wennen om het terug te zien als vlees op je bord. Zolang je geen reden kunt bedenken om het ene dier wel te eten en het andere niet, eet je ze allemaal." Of allemaal niet! Schrijfster doet een beroep op emotie, we moeten toch allemaal, lekker, eten?

"Jagers bevorderen het welzijn van wilde dieren. Bij de drijfjacht springt de meerderheid van de hazen toch wel weg." Dit behoort natuurlijk tot de meest onbegrijpelijke onzin die jagers uitkramen. Bovendien, de haas staat op de rode lijst en elke haas is er één om zich voort te planten en te leven zonder ons ingrijpen.

"Nederland is zo bebouwd en gedomesticeerd dat er geen plaats meer is voor wilde dieren." En toen kwam de wolf... die zonder verstoring leven mag, gelukkig maar.

"De dieren die de draagkracht van de habitat te boven gaan (doomed surplus) kun je net zo goed schieten, want anders sterven ze in de winter toch. Hoe minder dieren in de winter, des te meer voedsel en des te gezonder zijn de overlevers." Hebben we dan genoeg wetenschappelijke kennis verzameld over de mogelijke draagkracht van onze natuur?

"In Nederland is de natuur 'ingesnoerd', wie echte natuur wil moet naar het buitenland." Wat noemt Rozendaal 'natuur'? In Nederland is dus zo weinig natuur, dat jagen geen probleem is? In het buitenland is genoeg natuur, maar ook daar is jagen omstreden?

"Jagen is niet wreed. Jachtinstinct sluimert ook in wie doorgaans geen geweld tegen dieren pleegt." Al sluimert het in mij, dat legitimeert mij toch niet om dieren met een geweer dood te schieten?

"In Amerika bestaan pas brute jachtpraktijken, daar zouden we hier tegen in opstand komen." De Nederlandse jachtpraktijk is niet erg omdat het elders wel erg is? Geeft Amerika de maat aan? Dit is een autoriteitsargument.

"Jagen is niet wreed, in de natuur gaat het ook zo. Vossen, kraaien, reigers zijn 'maaimachines', ze hebben het op jonge hazen gemunt." Oog om oog, tand om tand? Dit is een jii-bak. Is jagen natuurlijk? Natuurlijk niet!

Voor jagers is het boek vast een feest der herkenning (voor de lezende jagers dan...); is het aantrekkelijk voor faunabeschermers? Oordeel zelf, maar er zijn ook boeken te koop die wel iets toevoegen aan de discussie.

Miljoenen subsidie Koning blijft inzet juridische strijd

Niko Koffeman

De Faunabescherming heeft andermaal bezwaar gemaakt tegen de in onze ogen onrechtmatige subsidie die verstrekt is aan de koning. De procedure ging over de toekenning van de subsidie op onrechtmatige gronden. Anders dan wettelijk voorgeschreven, was het Kroondomein gedurende de subsidieperiode niet 358 dagen opengesteld, was er geen aanvraagformulier en is er geen vruchtgebruikersovereenkomst met de koning ten aanzien van het gebied.

Het ministerie treuzelde eerst met het behandelen van ons bezwaar, verklaarde ons toen 'niet-ontvankelijk', verklaarde vervolgens dat we hoe dan ook geen belang meer zouden hebben omdat de subsidieperiode inmiddels afgelopen was, verwees ons toen naar de verkeerde rechtbank om bezwaar aan te tekenen. Toen we uiteindelijk bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven terecht kwamen, stelde die de Faunabescherming op alle punten in het gelijk, veroordeelde de minister tot het betalen van proceskosten en dwangsommen en tot het alsnog behandelen van ons bezwaar.

Omdat minister noch koning op de hoorzitting verschenen, moest de bezwarencommissie onze bezwaren als onweersproken beschouwen. De beroepscommissie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft vervolgens de minister een advies geven, waarop de minister besloten heeft de subsidie niet in te trekken.

Samenvatting van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven:

Den Haag, 17 mei 2022

De minister voor Natuur en Stikstof moet het bezwaar van De Faunabescherming tegen de subsidie voor Het Loo alsnog behandelen.

Dat is de uitkomst van de rechtszaak die De Faunabescherming aanspande.

De Faunabescherming maakte bezwaar tegen de subsidie over de jaren 2016-2021, omdat daarbij de sluiting van een deel van Het Loo enkele maanden per jaar was toegestaan. Haar hoofddoel, het verantwoord beheer van in het wild levende dieren, wordt rechtstreeks geraakt door die sluiting van het Kroondomein. De Faunabescherming heeft dan namelijk geen toegang tot het terrein en geen zicht op de daar levende dieren. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven ziet De Faunabescherming in tegenstelling tot de minister daarom wel als belanghebbende.

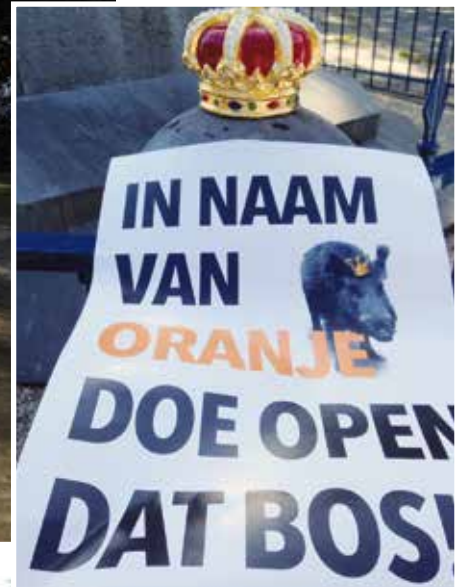
Deze uitspraak is definitief, het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) is de eindrechter in deze zaak.

We gaan nu alsnog naar de rechter omdat we inmiddels ontvankelijk verklaard zijn en belanghebbende zijn bij de zaak. Het is een zaak van lange adem, maar we zijn optimistisch gestemd na de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven. We geven de uitspraak van 17 mei hier integraal weer, omdat de rechter ongemeen duidelijk was over onze positie en die van de minister.

Wie zwijgt stemt toe?

Om het beroep dat we instellen tegen de weigerachtige houding die de minister andermaal ten opzichte van de Faunabescherming ingenomen heeft te kunnen financieren, hebben we onze crowdfundingactie langer open gezet, zie legalcrowd.nl. Als je wilt helpen, heel graag! Giften zijn fiscaal aftrekbaar omdat we een Algemeen Nut Beogende Instelling zijn.

Actie

Niet toegankelijk voor jagers!

Veel grondbezitters gruwen ervan dat jagers hun grondgebied betreden om de dieren die er leven naar de eeuwige jachtvelden te helpen.

Er zijn veel juridische vraagstukken die spelen voor wie jagers wil weren. Moet je een jager toelaten op je grondgebied, wanneer uit de omgeving schademeldingen komen over dieren in naastgelegen percelen? Is jouw grondgebied ten onrechte ingekleurd op de jachtkaart als jachtgebied en onderdeel van de minimaal 40 aaneengesloten hectare die jagers nodig hebben om te kunnen jagen? Wat kun je doen als je grond hebt aangekocht waarop voor een langere periode nog jachtpacht rust? Deze en andere vragen willen we graag delen met andere grondbezitters om samen tot antwoorden te komen, om samen politieke druk uit te oefenen, om jagers te kunnen weren van je grondgebied. Kortom er komt een samenwerkingsverband voor alle grondbezitters die hun terreinen jachtvrij willen houden.

De statuten liggen op dit moment ter beoordeling bij onze notaris, we zullen dit najaar de oprichting realiseren. Ben je grondbezitter en overweeg je je aan te sluiten, stuur dan een berichtje naar info@jachtvrijgrondbezit.nl, met opgave van de omvang van het grondbezit waarover je de zeggenschap hebt, naam en adresgegevens, en eventuele praktische vragen. We hebben al contact met een fors aantal belangstellenden. Samen kunnen we de Nederlandse natuur een veiliger plek maken voor dieren!

***Een samenwerkings-
verband voor alle
grondbezitters
die hun terreinen
jachtvrij willen
houden***

Koning (vs) Klant

(of: Klusbedrijf Kroondomein)

De schilder zou een hele woning verven
voor het vooraf betaalde (fors) bedrag
maar stak meer energie in het bederven
van het humeur, in nog geen halve dag

één deur stak amper in oranje hoogglans
of een en ander werd wat 'ingeperkt'
De schilder zei iets over een gedoogkans
toen hij vermeldde uit te zijn gewerkt

En wat daarna qua omvang bleef resteren
aan taken waar de man zich niet van kweet
blijkt moeiteloos te bagatelliseren
voor wie gewoonlijk met twee maten meet

Het eigen huis van dit soort charlatans
verdient een likje schaamrood zonder glans

© Aad van der Waal, juni 2022

Zwijnersociëteit

Harry Voss

De Buit van Voss

Gestolen schilderijen

Bij het lezen van het volgende bericht in het jagersclubblad dacht ik "het kan me gestolen worden!" In België zijn namelijk uit het huis van een jager drie jacht-schilderijen van Rien Poortvliet gestolen.

Door zijn populariteit noemden wij hem vroeger vóór zijn overlijden stevast "Rien Moordvliet". Hij had namelijk grote affiniteit met de jacht en was groot vriend van de meester-dierenkweller Prins Bernhard! Daar was Rien dan ook zeer trots op.

Een van de eerste boeken van Rien, "Alleen voor jagers" was een ode aan de jacht!

Toen Rien populairder ging worden en vooral toen de Faunabescherming publiekelijk ging

maken wat deze gezellige kabouter-tekenaar nog meer voor een hobby had, is het boek snel uit de handel genomen! We hebben nog de grootste moeite moeten doen om het boek in ons bezit te krijgen!

Fazanten en muntjakken

In België pakken ze jagers goed aan. Op VRT/NWS lees ik dat tien jagers schuldig zijn bevonden aan het uitzetten van fazanten, het fokken en uitzetten van muntjakken en het illegaal verkopen van hun zelf geschoten vlees (wat ook in België niet mag).

Twee van de tien veroordeelden waren ambtenaar bij het departement Landbouw en Visserij en bijzondere veldwachters (dus zeer bijzondere veldwachters). Celstraf van 10 maanden en geldboetes van 4000 euro is hun deel. Nog te weinig allemaal!

Bril

Een gevalletje van "Was ik nu maar naar Specsavers gegaan". In Duitsland schiet een 65-jarige Nederlander per ongeluk zijn 54-jarige assistent neer. Het slachtoffer was zwaargewond en justitie begint een strafrechtelijk onderzoek. Jacht met of zonder bril blijf levensgevaarlijk!

Muntjak. Foto: Bernadette van Noort Zoogdiervereniging

Knobbelzwaan.
Foto: Harm Niesen

Hoor en wederhoor

Jagers krijgen het steeds weer voor elkaar om hun voorgekauwde berichtjes aan de kleinere media te slijten! Veel weekbladen zijn blij met kopij en hoor en wederhoor is bij dit soort kopij niet nodig, denken ze bij de verschillende redacties. Een afschuwelijk voorbeeld is wel deze van "Hasselt Actueel" op 21 april 2022 plaatst het krantje een artikel met de volgende kreten, die ik door de jaren heen inmiddels uit mijn hoofd kan opdreunen!

Daar gaan we weer:

- Het idee bestaat dat het er ons alleen om is te doen om de trekker over te halen.
- De populatie moet binnen de perken blijven.
- Anders gaat 25% van het landbouwareaal verloren.
- Vos, steenmarter en kraaien doen zich tegoed aan eieren.
- Tellen doen we ook. We weten wat we moeten wegschieten.
- Het tellen en schieten kost ons veel tijd.
- Bij voldoende hazen, houtduiven en eenden wordt erop gejaagd.
- We keuren de geschoten dieren zelf en verder len ze in eigen kring of ze gaan naar poeliers of restaurants.

Ecetera, ecetera, ecetera!

Jammer dat veel media niet kritisch zijn bij deze moorddadige kopij!

Zwanen

Bezoekers van natuurgebied Landsmeerderveld weten niet wat ze zien. Jagers schieten vier zwanen dood, laden ze snel in en gaan er plankgas vandoor! De politie van Landsmeer laat onder het artikel weten dat ze meerdere meldingen van het voorval hebben gekregen, echter: "Hoe zielig we het ook vinden, de jagers hadden toestemming om te jagen". Pfff er lopen te veel jagende BOA's bij de politie rond met een jachtvergunning! Daar moet snel verandering in komen! En de provincie zou de vrijstelling voor knobbelzwanen natuurlijk moeten intrekken.

Spionage

In het wild levende dieren krijgen het steeds moeilijker met de snelle ontwikkeling van de kwaliteit van nachtkijkers, maar vooral door de inzet van warmte clip-on voor drones. Laloux Buzzard meldt met trots: "Geschikt voor het redden van reekalveren en het zoeken naar wilde zwijnen in het maisveld. Lekker dan!

Eendenkorven

Walgelijk artikel in "Wijsnieuws": jagers helpen wilde eend in Wijk bij Duurstede, en elders in Nederland, door het plaatsen 1624 eendenkooien waarvan 10 in Wijk bij Duurstede. Evenzeer een actie om de jacht goed op de kaart te zetten.

Enkele kreten:

- Uit onderzoek is gebleken dat de jacht slechts een heel klein percentage vormt van de bedreigingen van de eend.
- Ze onderzoeken tot 2026 samen met SOVON de overleving van eendenkuikens (onbegrijpelijk dat SOVON zich daarvoor laat gebruiken!).
- De jacht is sowieso afgenomen en lijkt geen grote rol te spelen bij de afname van de wilde eend.

- Ook verweert een jager zich nog met: 'ik snap dat mensen denken "je schiet zelf wel", maar jagers zijn natuurmensen'.
- Wij houden van dieren en doen er alles voor.
- Als jager ben je wettelijk verplicht om de wildstand op peil te houden.

Kortom, ze doen er met prachtige dooddoeners alles aan om te blijven schieten!

Voederplaats

Op een laffe jagers-voerplek bij de Kommerseweg in Heerde trof een waarnemer van ons dit morbide tafereeltje aan: tientallen dode kraaien! Kraaien als voer voor wilde zwijnen, het is te walgelijk voor woorden! Jagers houden van de natuur!

Heerde, dode kraaien bij voederplek.

GEZOCHT: HOOFDPERSOON VOOR 'HET VERHAAL VAN DE JAGER'

De Koninklijk Nederlandse Jagersvereniging (KNJV), zoekt een rolmodel voor een propagandafilm over de jacht. Ben jij een Amsterdamse studente van onbesproken gedrag, kom je uit een jagersgeslacht en heb je je jachtakte inmiddels al behaald? Weet je alles over de natuur, veel meer dan de gemiddelde boswachter, dan kun jij als beschermvrouwe van de jagers een voorbeeld zijn voor anderen! Meld je nu aan bij de KNJV, die je sollicitatie langs de koninklijke weg zal begeleiden.

Miek Koopmans

De tweet van Miek Koopmans van 7 april, 9.27 uur, sloeg bij haar 6.319 volgers in als een bom. Sinds haar digitale geboorte in 2012 stuurde Miek meer dan 322 duizend berichtjes de wereld in. Na haar overlijden gebeurde iets zeer eigentijds: ze werd – met honderden foto's van roodborstjes #VoorMiek – beweend door mensen van wie maar weinigen haar gekend hebben.

Zo begint het in memoriam van Jean Pierre Geelen in de Volkskrant van 12 mei van dit jaar. Miek was een faunabeschermster in hart en nieren. Onopvallend, trad nooit op de voorgrond, maar deelde het moois dat ze vastlegde in de natuur met iedereen die maar wilde. Toen bleek dat ze erg ziek was deelde ze dat droeve nieuws met haar volgers op Twitter, die zeer verdrietig reageerden. Het gebeurt niet vaak dat een landelijk dagblad aandacht besteedt aan het afscheid van een verder onbekende

natuurliefhebster, maar Miek was zo bijzonder dat de Volkskrant voor haar een uitzondering maakte. Terecht.

Miek, we portretteerden je in al je bescheidenheid in Argus 1 in 2017; je zal gemist worden. We wensen iedereen die je lief en dierbaar was, in het bijzonder je man Bart, heel veel sterkte om het verlies een plek te geven. Je beelden op Twitter blijven achter als stille getuigen van je liefde voor de natuur. Vaarwel.¹

Voor alle slachtoffers van de jacht

Eind vorig jaar verscheen het boek "In een groen knollenland, een schotschrift tegen de jacht" van de meermaals bekroonde schrijfster Bibi Dumon Tak. Dit boek is te lezen als een "in memoriam" voor al die in het wild levende dieren die door jagers zijn gedood.

Eerder stelden we voor onze donateurs, tegen een bijdrage van minimaal 15 euro, een gesigneerd exemplaar ter beschikking. Zolang de voorraad strekt kunt u ook nu nog in het bezit komen van dit bijzondere, gesigneerd boek. Bestel via de link (2), of via onze donateurs-administratie, zie het colofon, op pagina 2.

¹Voor voetnoten, zie links op faunabescherming.nl/argus2022-1/

Kogelvrij?

Ellen Putman

Het konijn (*Oryctolagus cuniculus*) behoort samen met de haas tot de haasachtigen en **niet** tot de knaagdieren. Het voornaamste verschil is dat haasachtigen achter de grote bovensnijtanden een paar stifttanden hebben staan en knaagdieren niet¹.

De voornaamste overeenkomst tussen haas en konijn is dat het zeer slecht met ze gaat. Beide soorten staan op de Rode Lijst Zoogdieren en recent onderzoek van de Universiteit Wageningen geeft aan dat beide soorten momenteel in een ongunstige staat van instandhouding verkeren².

Als een konijn uit de hoge hoed heeft de verantwoordelijk minister besloten voor het jaar 2022/2023 **wel** het konijn van de wildlijst van vijf vrij bejaagbare diersoorten te halen (de andere diersoorten die daarop staan zijn de houtduif, fazant, wilde eend en haas), terwijl de haas nog steeds in 9 provincies vrij bejaagd mag worden³. De haas is dus nog steeds het haasje. Onbegrijpelijk.

De Faunabescherming is uiteraard voor het schrappen van de hele wildlijst. En daarin staan wij niet alleen. Zeven op de tien Nederlanders vindt de hobbyjacht onacceptabel⁴.

Wij juichen het schrappen van het konijn van de wildlijst uiteraard van harte toe. Maar hoe zal het met Nijntje en haar vrienden na 2023 gaan? Ook al is het een mooie stap, vergeet niet dat er onder het mom van schadebestrijding nog steeds op het konijn gejaagd kan worden. Om nog maar te zwijgen over de 15.000 proefkonijnen die in Nederland jaarlijks voor dierproeven worden gebruikt⁵, de konijnen die als huisdier in een te krappe kooi verwaarloosd worden, of vlak voor de vakantie gedumpt worden⁶, de konijnen die met kerst op het bord belanden en konijnen die het konijnenbont leveren dat in ons land nog steeds verkocht mag worden⁷. Ook het konijn is niet zelden het haasje.